

ΑΝΘΗ

Ἀπὸ τὸν θίασο Κυβέλης, πρὸ μηνός, δόθηκε στὰ Διονύσια, ἓνα ἀπὸ τὰ δυνατώτερα ἔργα τοῦ Ρώσου συγγραφέα Ἀνδρέϊεφ ἢ «Ἀνθῆ».

Ὁ Φέντιας Ἰβάνοβιτς, πλούσιος εἰσοδηματίας ζῆ μὲ τὴ γυναῖκα του Ἀλεξάνδρα σὲ μιὰ ἐπαρχιακὴ πόλη τῆς Ρωσίας. Μαζί τους μένουσιν ἡ Ἀνθῆ καὶ ἡ Νινέττα καὶ οἱ δύο ἀδελφές τῆς γυναίκας τοῦ Φέντια. Ἡ Ἀνθῆ νέα καὶ ὡραία χήρα ἀπὸ τὸν πρῶτο της γαμο καὶ ἡ Νινέττα χοριτωμένῃ κορισακί ὡς 16 χρόνων. Στὸ ἴδιο σπίτι ζῆ ἵπο χρονισα καὶ ἡ Γαίγια, μιὰ γρηὰ ἄσκημη καὶ κουφή, φριχτὴ στὴ θέα.

Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα προσώπα τοῦ ἔργου.

Καὶ ἡ τέσσερες πράξεις ξετυλίγονται γύρω ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ Φέντια μὲ τὴ γυναικαδέλφη του Ἀνθῆ. Ὁ ἔρως αὐτός, ποῦ δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἔρωτας δυὸ κοινῶν ἀνθρώπων, εὐκόλα μπορεῖ νὰ παρεξηγηθῆ ἀπὸ τὸ θεατὴ ἐκεῖνο, ποῦ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ καταλάβῃ τοὺς δυὸ αὐτοὺς χαρακτήρες.

Ἡ Ἀνθῆ ποῦ δὲν ἔπαψε οὔτε μιὰ στιγμή νὰ ἀγαπᾷ τὸν Φέντια, εἶναι ἐκεῖνη ποῦ στὸ τέλος τὸν δηλητηριάζει· καὶ ὁ Φέντια ποῦ αἰσθανότανε ἔρωτα ἀληθινό, μεγάλο, γιὰ τὴν Ἀνθῆ, εἶναι ἐκεῖνος ποῦ στὴ δευτέρῃ πράξει τῆς λείει πῶς τὴ βαρέθηκε. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ εὐτυχὴ τὴν ἔνωση τῶν δυὸ αὐτῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Ἀνθῆ ἀλασμένη νὰ ζῆ ὑπερήφανα καὶ ὄχι ὑποταγμένα θέλει καὶ τὸ πάθος ὁμοιο, τὸν ἔρωτά της ὑψηλὸ, ἀκέραιο, χωρὶς ἐμπόδια, χωρὶς καμιὰ ἐπιφύλαξη. Θέλει τὸν Φέντια δικό της, ὅλο δικό της. Τίποτα δὲν ἀναγνωρίζει ἱκανό, νὰ χαλαρώσῃ ἔστω καὶ μιὰ στιγμή τὸ φλογερό της αἶσθημα. «Μὴ φεύγῃς ἀπὸ κοντά μου! Πάρε με μαζί σου! Πάρε με! θὰ σκοτωθῶ! ἀκούς θὰ σκοτωθῶ ἂν φύγῃς! [Βῆ πράξι]. «Ποῦ πάς; Μὴ κουνηθῆς ἀπὸ κοντά μου! κάτσε ἐδῶ μαζί μου!» τοῦ λείει μὲ ἀγωνία ὅταν στὴν τελευταία πράξι κτυπάει τὸ κουδοῦνι καὶ ὁ Φέντια θέλει ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα.

Εἶπανε πῶς ὁ Φέντια εἶναι ἓνας τύπος Blasé, ἀνθρώπος ἔκφυλος ποῦ θέλει ν' ὀλλάξῃ γυναῖκες. Τίποτα δὲν εἶναι πρὸ ψεύτικο καὶ ἀβάσιμο ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐξήγησι. Κάθαρη πλάνη! Ὁ Ἀνδρέϊεφ ἔπλασε μὲ τὸν Φέντια τὸν τύπο τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ἔχει πιά κουρασθῆ ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Ἀγαπάει τὴν Ἀνθῆ πολὺ, πάρα πολὺ. Στὰ μάτια της καθρεφτίζεται ἡ εὐτυχία καὶ ἡ χαρὰ του. Ἡ κούρασι ποῦ φαίνεται ἀπὸ πολλὰ σημεῖα τοῦ ἔργου σταματᾷ ἐμπρὸς στὴν Ἀνθῆ. Τὸ δείχνει καθαρά στὴν τρίτῃ πράξι μὲ τὴ μεγάλη χειρονομία στὴ σκηνῆ τοῦ τραπεζιοῦ. Μὰ ἡ Ἀνθῆ δὲν τὴν θέλει ἔτσι τὴν ἀγάπη!

Ὁ Φέντια εἶναι ἀνθρώπος. Ἡ Ἀνθῆ ὑπεράνθρωπη.

Ὁ Φέντια πέρασε ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς Ἀνθῆς. Τὴν ἀγαπάει τόσο ποῦ ἡ Ἀνθῆ ἀμφιβάλλει. Καμιὰ ἀρμονία στὰ αἰσθημάτα τους. Ἡ ἀγάπη τῆς Ἀνθῆς σταμάτησε στὸ Φέντια.

Ὅταν στὴν τελευταία πράξι ἡ ἐμφάνισι τῆς Νινέττας ἀνησυχεῖ τὴν Ἀνθῆ, οἱ περισσότεροι νομίζουν πῶς αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ κυριώτερη αἰτία τῆς τελευταίας δολοφονίας. Μιὰ ὅμως πρὸ ἐντεταμένη καὶ συστηματικώτερη παρατήρησι δείχνει πῶς ἡ Ἀνθῆ δὲν περιμένει τὴ Νινέττα νὰ καταλάβῃ τὰς διαθέσεις τοῦ Φέντια. Τὸν ἔχει πιά γνωρίσει καλὰ καὶ τὴν ἀπόφασί της τὴν ἔχει προσχεδιάσει. Τὸν σκοτώνει σταθερὰ ὄχι σὰν γυναῖκα, οὔτε σὰν ζηλιάρα ἐρωμένη. Μὲ τὸ δηλητήριο τοῦ δαχτυλιδιοῦ της παίρνει τὴ ζωὴ τοῦ Φέντια δείχνοντας ἔτσι φανερὰ τὸν χαρακτήρα μιᾶς γυναίκας καινούργιας, πρωτότυπης, ποῦ ζητᾷ περισσότερα ἀπ' ὅ,τι μπορεῖ νὰ τῆς προσφέρει ἓνας ἔρως.

Τέτοια θὰ ἦτανε κατὰ τὴ γνώμη μου μιὰ πρόχειρη ἀνάλυσι τοῦ Ρωσικοῦ αὐτοῦ ἀριστουργήματος ποῦ εἶναι κρίμμα γιὰτὶ κρατήθηκε μόνον δυὸ βραδύς.

Ἡ παράστασι τοῦ ἔργου αὐτοῦ, μέσα στὴ τόσο φτωχικὴ, ρουτινιερικὴ καὶ χυδαιότατα κερδοσκοπικὴ ἐξέλιξι τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου, μᾶς ξανάφερε τὶς παλῆς σκέψεις γιὰ τὸ θέατρο καὶ τὴν ἀποστολὴ του.

Μὰ τί κρίμμα ὅμως! Ἡ ἀναπόλησι τέτοιων χιμαιρικῶν σκέψεων εἶναι μοιραῖο νὰ φύγῃ μαζί μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ προγράμματος.

Ἡ ἐκτέλεσι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ.

Ἡ Κυβέλη εἶχε στιγμές, ἰδίως στὴν δευτέρῃ καὶ στὴν τελευταία πράξι ποῦ ἦτανε ἀληθινὰ ὑπέροχη. Γιατὶ ὅμως αὐτὸ τὸ συχνὸ ἀνασθήκωμα τοῦ κεφαλιοῦ της;

Ὁκ. Βεάκης ἴσως λίγο περισσότερο ἀπ' ὅτι ἔπρεπε νευρικός στὴν πρώτη πράξι. Στὶς ἄλλες ὅμως, καὶ ἰδίως στὴν τελευταία ἀφθαστος.

Πολὺ καλοὶ οἱ κ. κ. Παρασκευᾶς καὶ Χρυσομάλλης.

Πολὺ καλὴ καὶ ἡ κ. Πλεμενίδου στὸν ἀρκετὰ δύσκολο ρόλο τῆς μικρῆς Νινέττας.

Ἡ μετάφρασι τοῦ ἔργου ἀπὸ τὴ Λίδα Α. Σαραντιδῆ ἀπέδωσε ἀριστουργηματικὰ ὄλοτὸ βάθος τοῦ ἔργου.